

Primjena HHT i CWT u analizi mišićnog umora pomoću sEMG signala

---

Vedran Srhoj-Egekher

Zagreb, siječanj 2009.

Uvod

- Analizirat ćemo mišićni umor za vrijeme *dinamičkih kontrakcija* jer takve kontrakcije češće susrećemo u stvarnom životu
- Temelj za analizu je površinsko snimljen elektromiografski signal (sEMG)
- sEMG (*surface electromyography*) signal je električna manifestacija neuromuskularne aktivnosti mišića snimljena na površini kože iznad promatranog mišića

Zadatak

- Želimo provjeriti primjenjivost Huang-Hilbertove transformacije (HHT) i Continuous wavelet transformacije (CWT) u analizi mišićnog umora kod cikličkih dinamičkih kontrakcija
- Rezultate ćemo usporediti sa provjerenom metodom zasnovanom na Short-time Fourier transformaciji (STFT)

Problemi

- Proces nastanka EMG signala je složen i možemo ga smatrati *slučajnim procesom*, a tada sam EMG signal promatramo kao *slučajni signal*
- Preduvjet za analizu slučajnih signala je *stacionarnost*
- Naš EMG signal NIJE *stacionaran*
- Promatramo *dinamičke*, a ne *izometričke, statičke* kontrakcije
- Kod *dinamičkih* kontrakcija problem *nestacionarnosti* je još značajnije izražen, u odnosu na *statičke* kontrakcije, zbog promjena dužine mišića, mišićne sile, brzine pokreta i promjene relativnog položaja elektroda u odnosu na aktivna mišićna vlakna

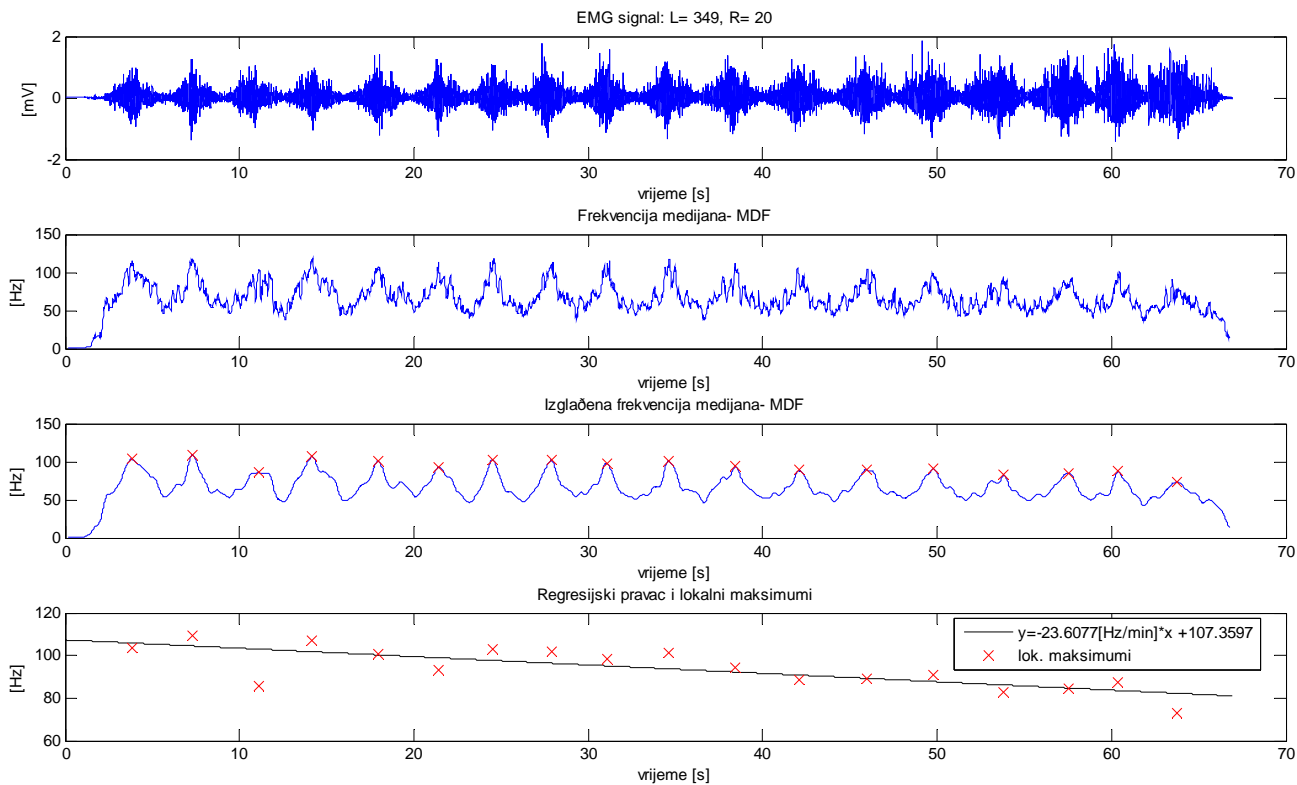

Metode analize

- Vremensko-frekvencijska analiza:
  - Cilj nam je pratiti promjene frekvencijskih parametara u vremenu
  - Naša referentna metoda i procjena gustoće spektra snage je zasnovana na STFT-u, odnosno *spektrogramu* kao kvadratu diskretne Fourierove transformacije na vremenskom odsječku signala

Ideja analize

STFT analiza

- Prethodno provjereni parametri koji daju dobre rezultate u analizi cikličkih dinamičkih kontrakcija:
  - Širina vremenskog otvora $L=0.1 T_{sr}$, gdje je T_{sr} srednje vrijeme izvođenja jedne kontrakcije
  - Tip vremenskog otvora je Hammingov otvor
  - Korak vremenskog pomaka $R=20$ uzoraka (=ms)
  - Broj uzoraka u postupku pomičnog usrednjavanja $LMA=0.1 T_{sr}/R$

STFT analiza

- Želimo provjeriti i usporediti kako se STFT, HHT i CWT nose sa problemom nestacionarnosti i frekvencijskim rasipanjem prisutnim kod STFT analize, te kako promjena parametara utječe na rasipanje rezultata
- Odabiremo sljedeće promjenjive skupove parametara:
  - $L = 50-500$ ms
  - $R=20$ ms i $R=L$ pri čemu uz zadnji parametar vrijedi i granični uvjet potpune rekonstrukcije diskretizirane STFT

$$T\Omega = 2\pi$$

HHT analiza

- Huang-Hilbertova transformacija se sastoji od dva koraka:
  - EMD (*empirical mode decomposition*) postupak rastavljanja našeg mioelektričkog signala u konačan niz svojstvenih oscilacija, koje nazivamo *intrinsic mode functions* (IMF), te na koje je primjenjiva *Hilbertova transformacija*
  - Izračunavanje Hilbertovog spektra

HHT analiza

- EMD je empirijska metoda pa rezultat za sada nema teorijsku podlogu, osim pokušaja objašnjenja pomoću filtarskih slogova
- EMD dobivamo iterativnim postupkom (*sifting algorithm*)
- EMD je jednostavan, naizgled prirodni postupak koji ne pretpostavlja ništa o signalu, pogotovo ne stacionarnost
- Hilbertova transformacija nam omogućuje određivanje trenutne amplitude i frekvencije za svaki vremenski trenutak (koristi se u AM/FM obradi signala) te nam je kao takva zanimljiva za moguće određivanje MNF i MDF parametara analize

CWT analiza

- Continuous wavelet transformaciju karakterizira nejednolika razlučivost u *time-scale*, odnosno *time-frequency* ravnini
- Neki prijašnji rezultati dobiveni analizom *izometričkih kontrakcija* pokazuju da CWT daje iste ili malo bolje rezultate od rezultata dobivenih STFT analizom
- Zanima nas kakve informacije možemo dobiti CWT analizom *dinamičkih kontrakcija* obzirom na njenu nejednoliku razlučivost u T-F ravnini i nestacionarni karakter mioelektričkog signala
- Zbog lakše usporedbe rezultata koristimo iste parametri analize L i R kao i za STFT i HHT analizu

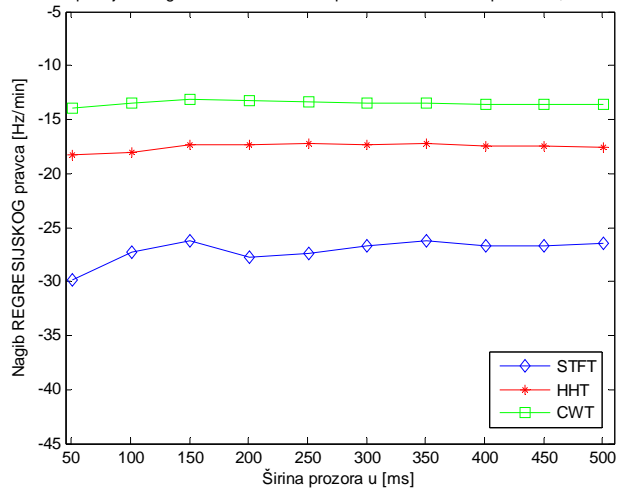
CWT analiza

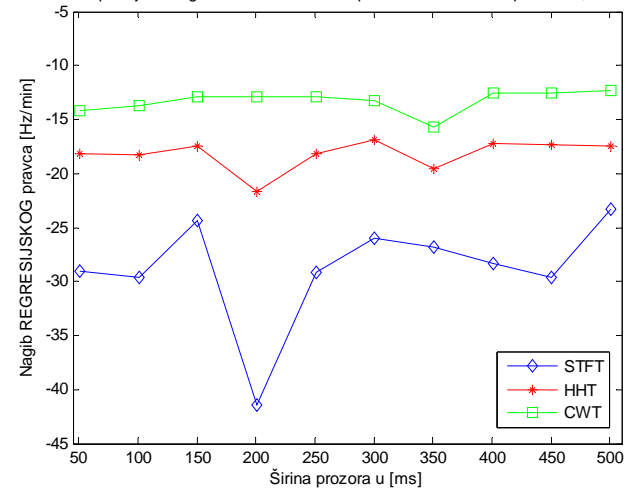
- Procjenu parametara MNF i MDF dobivamo uz pomoć vremenski ovisne procjene gustoće spektra snage koju nazivamo *skalogram*
- *Skalogram* $S(\tau, s)$ definiramo kao kvadrat koeficijenata dobivenih CW transformacijom ulaznog mioelektričkog signala $x(t)$

Prikaz rezultata: MNF

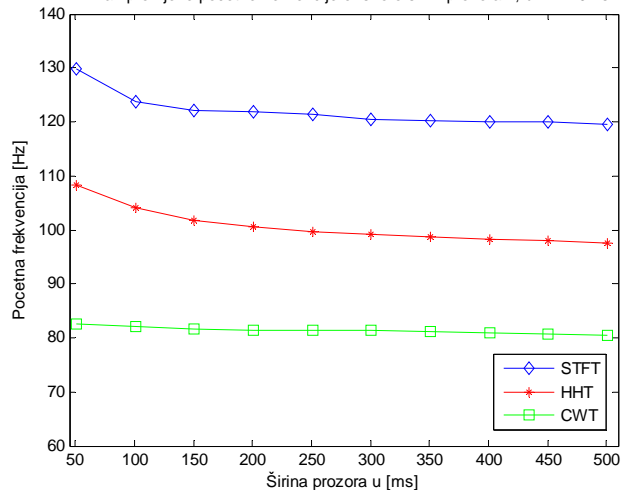
Prikaz promjene nagiba REGRESIJSKOG pravca ovisno o širini prozora L, uz R=20ms

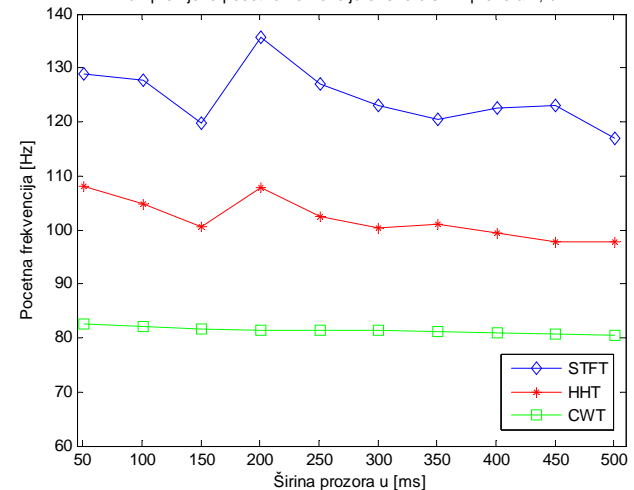
Prikaz promjene nagiba REGRESIJSKOG pravca ovisno o širini prozora L, uz R=L

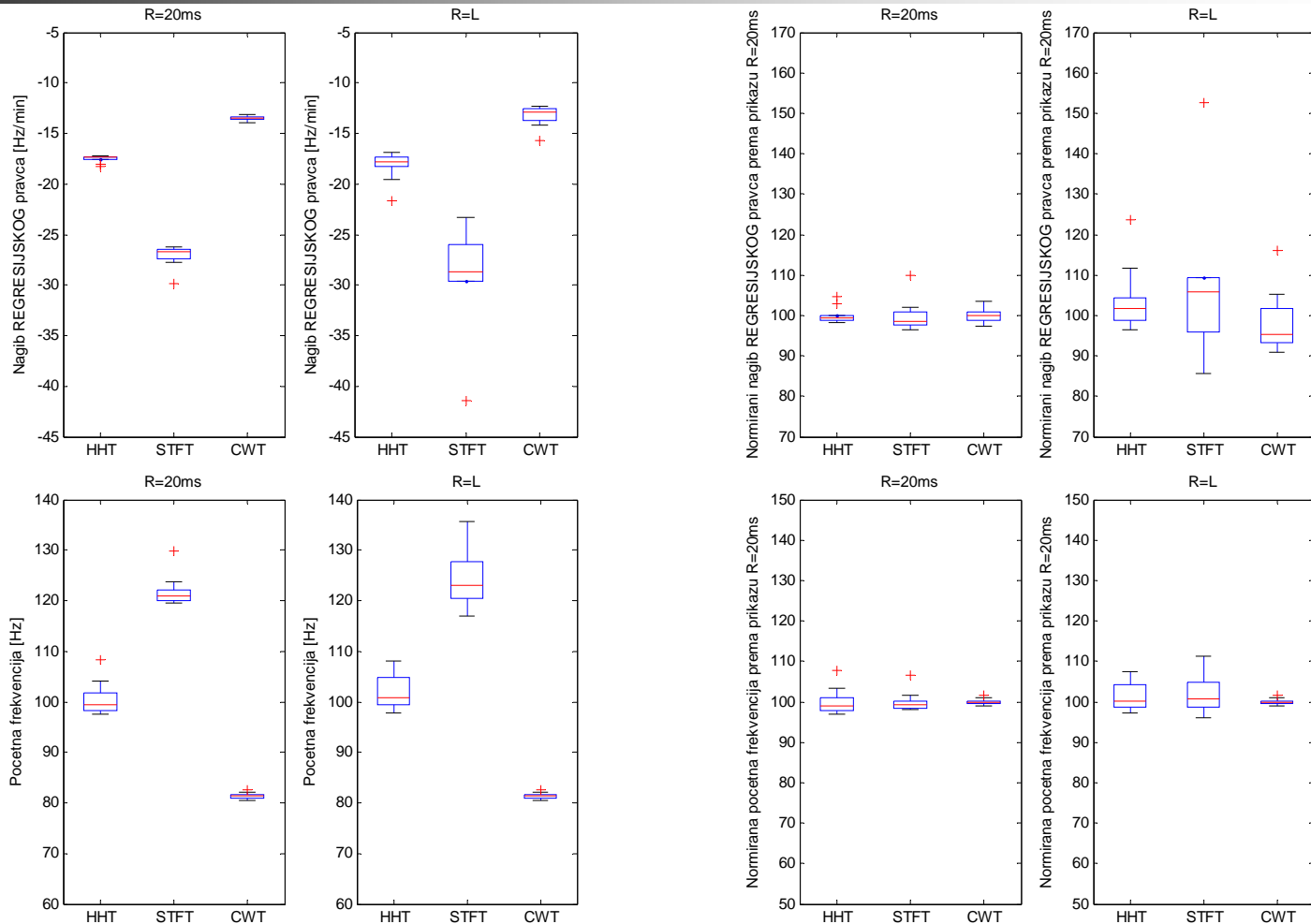
Prikaz promjene početne frekvencije ovisno o širini prozora L, uz R=20ms

Prikaz promjene početne frekvencije ovisno o širini prozora L, uz R=L

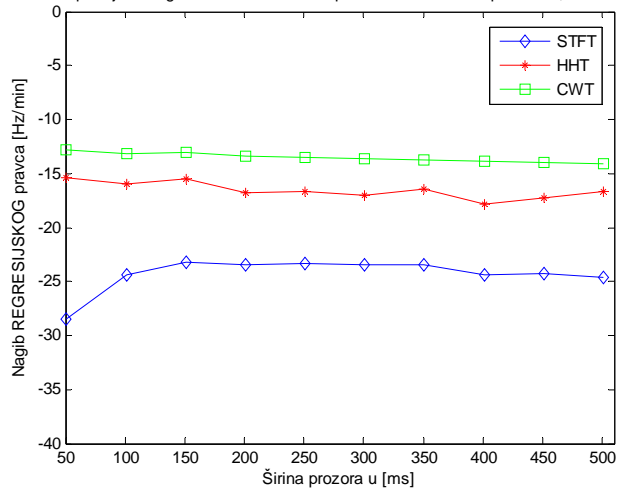

Prikaz rezultata: MNF

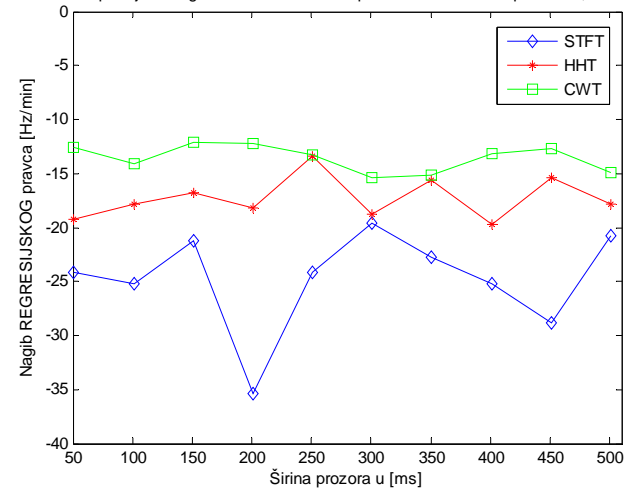

Prikaz rezultata: MDF

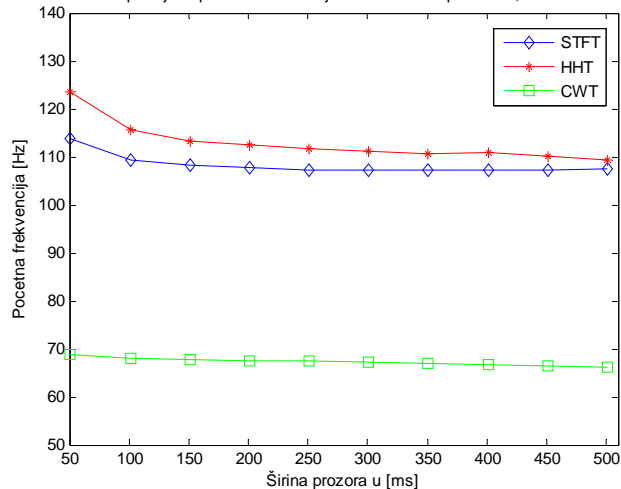
Prikaz promjene nagiba REGRESIJSKOG pravca ovisno o širini prozora L, uz R=20ms

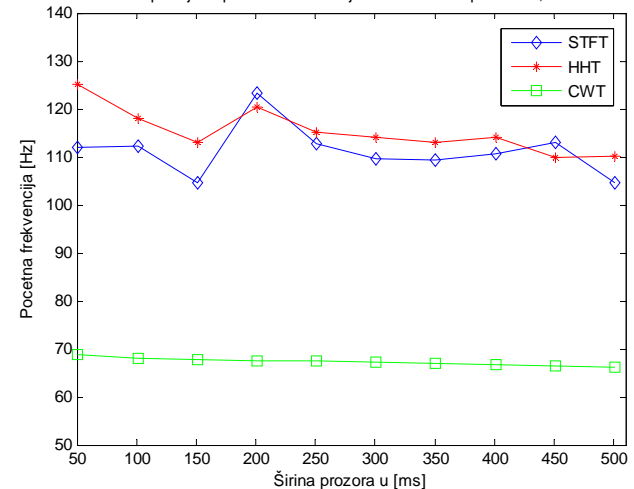
Prikaz promjene nagiba REGRESIJSKOG pravca ovisno o širini prozora L, uz R=L

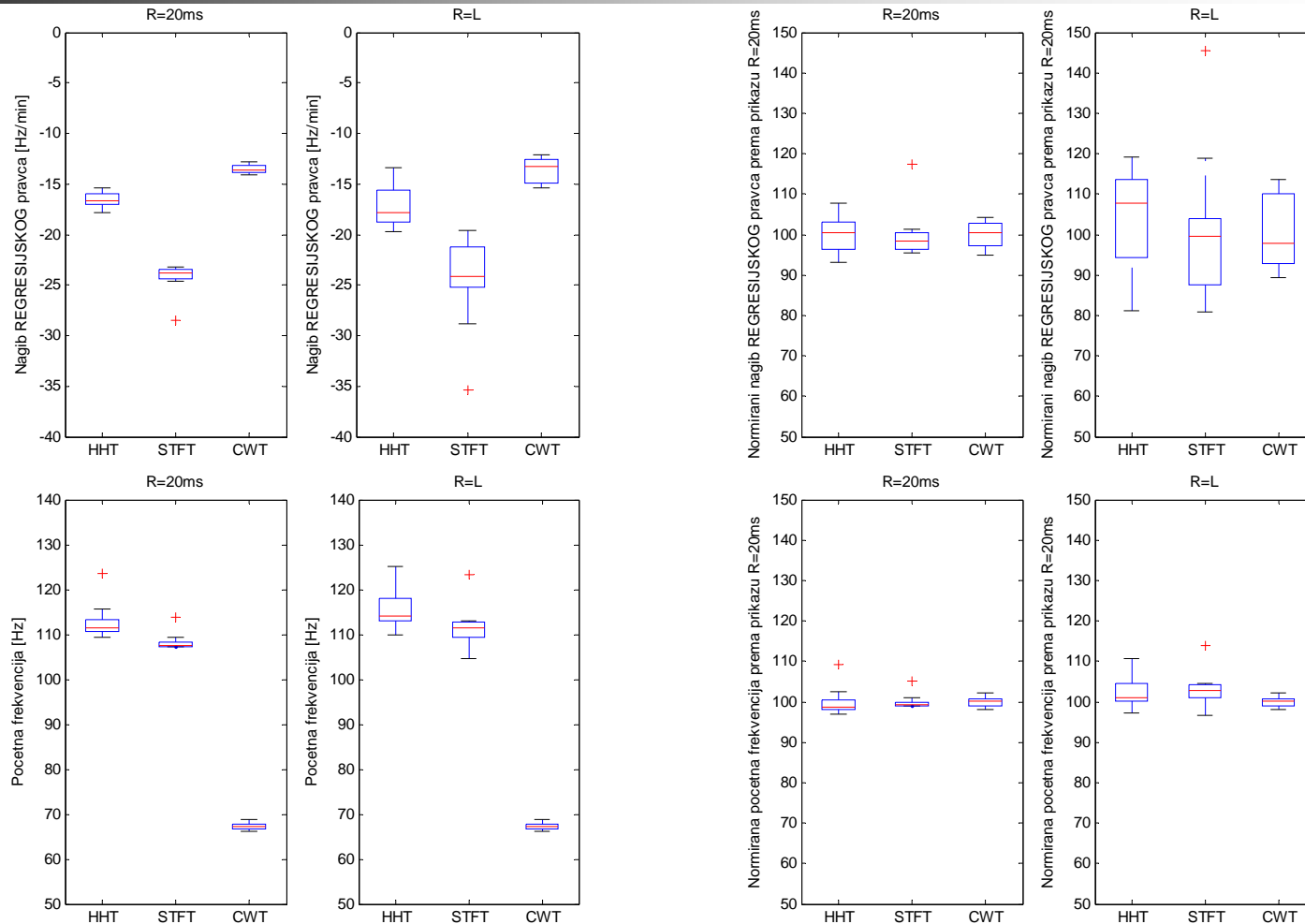
Prikaz promjene početne frekvencije ovisno o širini prozora L, uz R=20ms

Prikaz promjene početne frekvencije ovisno o širini prozora L, uz R=L

Prikaz rezultata: MDF

Zaključak

- CWT analiza pokazuje najbolje rezultate u analizi dinamičkih kontrakcija obzirom na rasipanje vrijednosti pri promjeni parametara analize L i R
- Kod CWT analize je vidljivo potiskivanje promatranih vrijednosti početne frekvencije i nagiba regresijskog pravca prema manjim vrijednostima
- Moguć je problem interpretacije rezultata dobivenih CWT analizom obzirom da se narušavaju kvalitativni odnosi, prethodno uspostavljeni STFT analizom, pri paralelnoj analizi više mišića istog ispitanika
- HHT analizom smo ustvrdili da je moguće odrediti i, kvalitativno i kvantitativno, opisati željene parametre i odnose u analizi mišićnog umora kod dinamičkih kontrakcija
- HHT analiza također pokazuje zanimljive odnose međusobnog praćenja vrijednosti s rezultatima dobivenim STFT analizom, s time da uz parametar $R=L$ pokazuje i svojstvo nešto manjeg rasipanja rezultata
- Iz svega navedenoga zaključujemo da CWT i HHT analiza pokazuju bolje rezultate u uvjetima kada nestacionarnost i frekvencijsko rasipanje, prisutno kod STFT analize mioelektričkog signala, može značajnije doći do izražaja

Što možemo u “budućnosti”?

- Dodatno optimiziranje i poboljšanje algoritma za izračunavanje EMD
- Odrediti optimalne parametre za HHT i CWT analizu kao što je prethodno određeno za STFT analizu
- Uspostava i interpretacija kvalitativnih odnosa među rezultatima
- Provesti analizu na skupu podataka, prikupljenih od više ispitanika, u cilju provjere “dijagnostičke” vrijednosti rezultata

Literatura

- [1] Mario Cifrek, Analiza mioelektričkih signala tijekom dinamičkog umaranja, 1997.
- [2] Hongbo Xie, Zhizhong Wang, Mean frequency derived via Hilbert-Huang transform with application to fatigue EMG signal analysis, 2006.
- [3] R.T. Rato, M.D. Ortiguerira, A.G. Batista, On the HHT, its problems and some solutions, 2008.
- [4] Adriano O. Andrade, Peter Kyberd, Slawomir J. Nasuto, The application of the Hilbert spectrum to the analysis of electromyographic signals, 2007.
- [5] P. Coorevits, L. Danneels, D. Cambier, H. Ramon, H. Druyts, J. Stefan Karlsson, G. De Moor, G. Vanderstraeten, Correlations between short-time Fourier and continuous wavelet transforms in the analysis of localized back and hip muscle fatigue during isometric contractions, 2007.
- [6] E.D. Ryan, J.T. Cramer, A. D. Egan, M.J. Hartman, T.J. Herda, Time and frequency domain responses of the mechanomyogram and electromyogram during isometric ramp cotractions: A comparison of the short-time Fourier and continuous wavelet transforms, 2006.
- [7] Stefan Karlsson, Björn Gerdle, Mean frequency and signal amplitude of the surface EMG of the quadriceps muscles increase with increasing torque- a study using the continuous wavelet transform, 2000.

Hvala na strpljenju 😊 !
